

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 438/2017 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om skötseln av bostadslöshet efter vård- och landskapsreformen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 438/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Silvia Modig /vänst:

Hur ser gränsdragningen mellan kommunernas och landskapens skötsel av bostadslösheten ut i framtiden och hur säkerställer man att bostad först-principen genomförs även efter vård- och landskapsreformen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I den kommande vård- och landskapsreformen kommer ansvaret för de centrala tjänsterna med tanke på förebyggande av bostadslöshet och bostad först-principen att fördelas mellan kommunerna och landskapen enligt följande: Landskapet ansvarar för uppgifter gällande boendeservice, medan kommunerna fortsätter sköta de grundläggande uppgifterna som gäller boende, planläggning/markanvändning och närtjänster. Även de kommunala fastighetsbolagens bostadsutbud är viktigt med tanke på skötseln av bostadslöshet. I samband med vård- och landskapsreformen överförs ansvaret för att ordna social- och hälso-tjänster från kommunerna till landskapen. Det inte meningen att innehållsbeskrivningen av tjänsterna i gällande sektorlagstiftning ändras i samband med reformen, förutom vad som gäller ansvaret att ordna tjänsterna.

Om tjänster gällande boende föreskrivs i socialvårdslagen (1301/2014). Enligt den ordnas boendeservice för personer som av särskild orsak behöver hjälp eller stöd i boendet eller med att ordna boende. Tillfälligt boende ordnas för personer som behöver kortvarig, brådskande hjälp. Stödboende ska ordnas för personer som behöver stöd för att bo självständigt eller vid övergången till självständigt boende. Med stödboende avses att boendet stöds genom social handledning och annan socialservice. Serviceboende ska ordnas för personer som behöver en lämplig bostad samt vård och omsorg. Serviceboende med heldygnsoomsorg ordnas för personer som behöver vård och omsorg dygnet runt.

Inom främjande av välfärd och hälsa återstår det för landskapen och kommunerna mycket gemensamma saker och teman, för vilka det behövs åtgärder och ansvarstagande från båda parterna. Därför spelar kommunens strategiska mål och smidiga samsamarbetsstruktur en stor roll för affärsverkets mål och utfall inom social- och hälsovården. Till exempel vid förebyggande av bostadslöshet förutsätter en framgångsrik verksamhet ett tätt samarbete mellan kommunens och affärsverkets social- och hälso-tjänster.

Inom vård- och landskapsreformen uppstår det ofta flera kontaktytor mellan landskapen och kommunerna då de tjänster som en individ erhåller fördelas på två olika anordnare. Så är fallet

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 438/2017 rd

till exempel inom främjande av sysselsättning, i servicekedjor för fysisk aktivitet och kultur eller i servicekedjor som gäller barns vårdnad, fostran och lärande. Så är fallet även i servicehelheten som gäller bostadslöshet och avhjälpandet av den. Socialtjänstens boendeservice överförs från kommunerna till landskapen, varvid planeringen av servicenätverket och verksamheterna sker centraliserat. Samtidigt tillfaller ansvaret att ordna tjänster som gäller boende, markanvändning och byggnadsverksamhet kommunen. Således kan inte byggnadsprojekt som gäller boendeservice längre direkt kopplas till serviceproduktionen eller avtal som gäller fastighetsuthyrning.

Regeringens proposition med förslag till vård- och landskapsreformen innehåller flera skyldigheter för de kommande landskapen att i samarbete med kommunerna och andra partner i servicessystemet se till att samhällstjänsterna fungerar. Enligt förslaget ska landskapen tillsammans med sina samarbetspartner identifiera de största målgrupperna, utsatta grupper och behovet samhällstjänster och deras innehåll samt avtala om samarbetet och arbetsfördelningen. Bedömningen och uppföljningen av samhällstjänster ska utgöra en del av verksamhetsuppföljningen samt det regionala arbetet med välfärdsberättelser, inklusive fastställande av uppföljningsmetoder och -indikatorer.

Främjandet av välfärd och hälsa som i huvudsak förblir på kommunernas ansvar kan leda till att kommunerna i högre grad satsar på förebyggande tjänster och verksamhetsmodeller som främjar delaktighet. Förebyggande arbetsmetoder och bättre möjligheter för tidigt stöd gynnar även klienter inom socialvården och utvecklingen av socialvårdstjänsternas kostnader. Uppbyggnaden av fungerande arbetsmodeller och samarbete tillsammans med de verksamheter och tjänster som blir kvar i kommunen och främjandet av gemensam välfärd och hälsa förutsätter nya nätverk och nya samarbetsmodeller. I samband med beredningen av reformen har man samlat fungerande modeller.

På motsvarande sätt fastställs det i förslaget att sakkunskapen inom socialvården ska utnyttjas i samarbetet mellan landskapen och kommunerna, bland annat med hjälp av strukturellt socialarbete. Åtgärdsplanerna och åtgärdsförslagen täcker förutom socialvården även alla andra åtgärder och aktörer som påverkar kommuninvånarnas sociala välfärd. Med hjälp av det strukturella sociala arbetet införlivas sakkunskapen inom socialvården i den övriga planeringen, beredningen och beslutsfattandet. Det är viktigt att i olika kundsituationer identifiera personer som i stor utsträckning behöver samordnade tjänster.

Det har genom statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet inletts ett utredningsprojekt om landskapens/social- och hälsovårdsområdena och kommunernas verksamhet, arbetsfördelning och samarbete när det gäller boendeservice för personer med funktionsnedsättning och äldre personer. I projektet utarbetas förslag till en fungerande arbetsfördelning och samarbetsmodeller i fråga om boendeservice och boende för äldre personer och specialgrupper. Projektet ska resultera i en beskrivning av och förslag till samarbetet mellan kommunerna och landskapet i fråga om boende och boendeservice för äldre personer och specialgrupper. Utredningen blir klar i februari 2018.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 438/2017 rd

Helsingfors 3.11.2017

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko